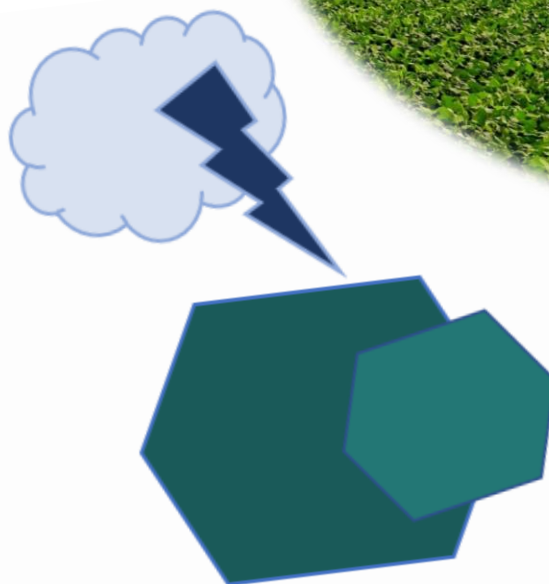

Информационен бюлетин №4 по проект TRANSFER Danube

Септември 2026

Съдържание:

1. За проекта
2. Конференция по проекта в България
3. Новини от Австрия
4. Новини от Румъния
5. Новини от Чехия
6. Комуникационни канали

За проекта

Проект [TRANSFER Danube](#) „Система за мониторинг на агроклиматичните рискове в Дунавския регион“ има за цел да анализира новите модели на екстремни климатични явления (суша, наводнения, горещи вълни, и др.) и да създаде и разработи необходимите инструменти за селското стопанство в Дунавския регион, с цел по-лесна адаптация към климатичните промени и да се даде подходящ отговор на промените. Това ще бъде направено чрез разработване и прилагане на международна електронна платформа „Дунав“, която ще интегрира база данни за климатичните и водни ресурси, земеделието, карти, знания, инструменти, моделиране, добри практики за управление на водите, за намаляване на засушаването, за да бъдем подготвени и да се адаптираме към изменението на климата в уязвимите райони и земеделските култури (зимна пшеница и царевица) в Дунавския регион.

Чрез сътрудничество между партньорите в отделните държави ще бъде създадена стандартизирана система за мониторинг на фенологично състояние на избрани земеделски култури в целия Дунавски регион, която ще послужи като основа за оценка на специфичните за културите водни баланси и реколтата.

Проект TRANSFER Danube има за цел да повиши осведомеността на публичните органи, разработващи политики и стратегии, както на и частния селскостопански сектор

относно възможните последици от изменението на климата върху селскостопанското производство. Бенефициентите на проекта и групите, към които той е насочен, са местните и регионални лица в областта на опазването на околната среда и селското стопанство, също така целеви групи са заинтересовани страни в областта на селскостопанските политики и земеделски производители.

Дейностите по проекта ще осигурят подкрепа за международно сътрудничество на партньорските институции в Дунавския регион за справяне с предизвикателствата, породени от изменението на климата в селското стопанство.

Проектът се съфинансира от [програма Интеррег Дунавски регион](#) и е с продължителност 30 месеца, от април 2025 г. до септември 2027 г.

1,842,380 €

Project budget

80.00 %

Interreg funds

04/2025-09/2027

Project duration

Конференция по проекта в България

Събитие за преглед на дейностите по време на първата година

Дата: 21 април 2026 г.

Локация: Пазарджик, България

На 21^{-ви} и 22^{-ри} април 2026 в гр. Пазарджик, България, се проведе събитие за преглед на дейностите по време на първата година от изпълнението на проект [TRANSFER Danube \(Интегрирана система за мониторинг на агроклиматичните рискове в Дунавския регион\)](#), съ-финансиран от „Програма Интеррег Дунавски Регион“. Домакин на събитието беше българският партньор по проекта – [Сдружение „Център за устойчивост и икономическо развитие“ \(ЦУИР\)](#).

Конференцията беше официално открита от организаторите на събитието, след което последва приветствена реч от Водещия партньор по проекта – [Национална метеорологична администрация](#) – Румъния.

Първият работен ден беше посветен на преглед на цялостния напредък през първата година от изпълнението на проекта. По време на първата сесия водещият партньор направи обобщение на всички дейности по проекта и представи резултатите, които трябва да бъдат постигнати. Заедно с останалите партньори бяха обсъдени и основните предизвикателства, възникнали през тази година.

Всеки партньор, отговорен за определена дейност, представи състоянието на нейното изпълнение, постигнатия напредък и основните полезни изводи. Също така бе спомената електронната платформа TRANSFER Danube. Нейната цел е да предостави професионални инструменти и показатели, които подпомагат мониторинга и оценката на агроклиматичните рискове, както и фенологичния мониторинг. Следващите сесии обхванаха следните теми: Финансово изпълнение, Управление на проекта, Мониторинг и Комуникация. Основен акцент беше поставен върху практиките за отчитане, механизмите за контрол на качество, както и дейностите по комуникация и разпространение на

Система за мониторинг на агроклиматичните рискове в Дунавския регион

информация на проектно и партньорско ниво.

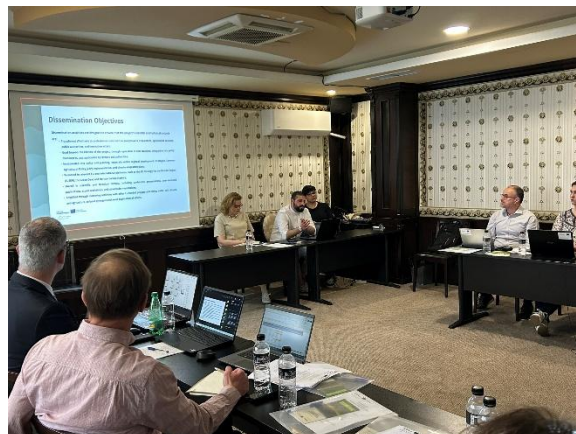
На срещата присъства представител на Управителния комитет/Съвместния секретариат на програма „Интеррег Дунавски регион“, който предостави на партньорите обратна връзка относно това как да се максимизира цялостната ефективност през оставащия период на проект „TRANSFER Danube“.

Първият ден приключи със среща на Управителния комитет, по време на която беше направен обзор на дейностите и напредъка по Специфични цели 1 и 2 и бяха обсъдени следващите стъпки.

Вторият работен ден продължи с преглед на дейностите по Специфична цел 3, както и отговорностите на всеки партньор в предстоящите етапи.

По-късно последва сесия за Финансово управление, по време на която бяха обсъдени прогнозите на партньорско и проектно ниво.

Събитието приключи с Комуникационна сесия, поставяйки акцент върху дейностите свързани с комуникацията, националните събития за разпространение на информация и съвети как да се повиши ангажираността сред заинтересованите лица. Накрая се проведе дебат, който акцентира върху мониторинга и оценката, както и планирането на предстоящи събития по проект TRANSFER Danube.

Новини от Австрия

Техническо Обобщение на Набор от Стратегически Мерки

В рамките на проект TRANSFER Danube партньор 11 (Университет „БОКУ“, Австрия) е отговорен за Дейност 1.7, която е свързана с „Идентифициране на потенциала за стратегия на реагиране“, по отношение на основната тема на проекта – сушата във връзка със селското стопанство. Част от тази Дейност е „Резултат 1.7.1 – Техническо

Обобщение на Набор от стратегически мерки (НСМ) (P1.7.1)“. То бе разработено през месец март 2026 г. и е достъпно чрез платформата ResearchGate като технически доклад.

При настоящите условия на климатичните промени, периодите на суша представляват фундаментална заплаха за селското стопанство. Освен това, за всички по-нататъшни дейности по проекта, идентифицирането на потенциални стратегии за реагиране на тази заплаха е от основно значение. Въз основа на анализа на научни публикации, както и на исторически и настоящи стратегически дейности в селското стопанство, свързани с тази тематична област, беше разработен P1.7.1.

Прилагането на Набор от стратегически мерки (НСМ) в селското стопанство може да донесе различни ползи. Описаният НСМ осигурява основни екосистемни услуги, за които е създаден. Освен това всички НСМ носят ползи и на нивото на допълнителни екосистемни услуги.

Основни екосистемни услуги от НСМ:

НСМ-I – ветрозащитни горски пояси (ВГП) – създадени като съоръжения за защита на почвата. Те могат да смекчат процесите на почвена ерозия, преди всичко еоловата (= предизвикана от вятъра) ерозия, но също и ерозията, предизвикана от водата при силни валежи.

НСМ-II – буферни ивици от горска растителност покрай водоеми (БИГ) – могат да задържат почвени вещества, ерозирани при силни валежи, като по този начин попиват седименти и агрохимикали. Транспирацията (изпаренията на вода) от БИГ, растяща върху относително по-влажните флувизоли (= алувиални почви), осигурява по-висока относителна влажност на местната въздушна маса и по този начин увеличава образуването на роса.

НСМ-III – горските насаждения (ГН) имат най-важното предимство благодарение на икономическото си измерение. Само ако дърветата могат да осигурят съществено увеличение на доходите на земеделските стопани (дървен материал, плодове или дървен материал и плодове), те ще бъдат засадени в ГН върху земеделска земя.

Допълнителни екосистемни услуги от НСМ:

И трите вида НСМ осигуряват допълнителни ефекти върху горските екосистеми, като например охлаждане на повърхностните почвени слоеве чрез осигуряване на сянка върху земеделските почви, изпарително охлаждане чрез транспирация, положително въздействие върху биоразнообразието както на ниво флора, така и на ниво фауна, както и

секвестриране на въглерод като мярка за смекчаване на изменението на климата.

Въпреки положителните ефекти на HCM върху хидрологичния режим в рамките на земеделска зона, беше установено, че напояването в много случаи представлява необходима стратегия за адаптация при условия на екстремна суша. Напояването в селското стопанство спомага за осигуряване на добив от селскостопански продукти в достатъчно количество и качество. Прилагането на HCM увеличава ефекта от напояването, тъй като осигурява например намаляване на скоростта на вятъра и слънчевото греене върху земеделските площи. Това води до по-ефективен процес на напояване.

Независимо от множеството ползи от HCM, земеделските стопани ще трябва да преодолеят пречките пред тяхното прилагане. Този проблем може да бъде решен чрез дейности за пренос на знания, които да повишат осведомеността относно ползите, създавани от HCM. Ако се предприемат конкретни мерки за управление, като например поддържане на ветрозащитни горски пояси или буферни ивици с горска растителност в рамките на определената им площ, приемането на HCM сред земеделските стопани потенциално ще се повиши.

При настоящите условия на екстремна суша в Европа (лято 2026 г.) трябва да се разясни на широката общественост спешната необходимост от прилагането на HCM и ефективни концепции за напояване в селското стопанство.

Новини от Румъния

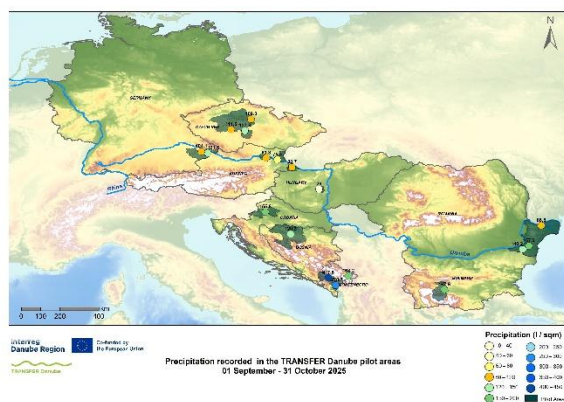
Агrometeorological monitoring in pilot regions by project TRANSFER Danube

Метеорологичните и климатичните условия са едни от основните фактори, влияещи върху растежа и развитието на селскостопанските култури, както и върху стабилността на производството. Променливостта от година на година на температурния и валежния режим, свързана със засилването на екстремните метеорологични явления, може да доведе до възникването на периоди на воден или топлинен стрес, които оказват влияние върху културите. В този контекст непрекъснатото наблюдение и оценка на агrometeorological условия представляват важен елемент за определяне на състоянието на културите и за обосноваване на мерки за адаптиране към климатичната променливост и промените в климата.

Агроклиматичните рискове, включително параметрите на термичния, атмосферния и водния стрес, като влажност на почвата, екстремна жегла, суровите зимни условия и валежи, се наблюдават в пилотните райони по проект TRANSFER Danube в Дунавския регион чрез сътрудничество между партньорите и обмен на данни. Водещият партньор НМА (Национална метеорологична администрация в Румъния)

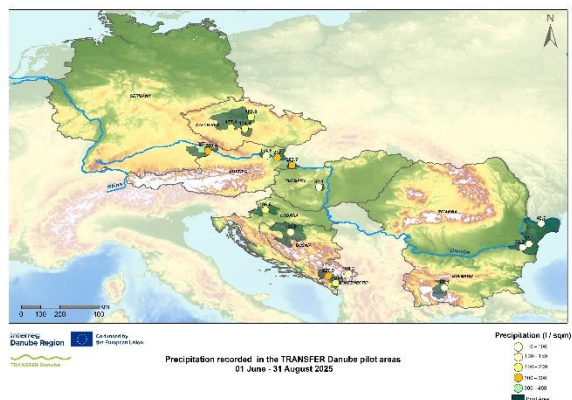
отговаря за събирането и обработката на метеорологични данни и фенологични наблюдения, както и за изчисляването на съответните агрометеорологични параметри за пилотните райони от TRANSFER Danube.

Важен елемент от анализа е режимът на валежите, както по отношение на кумулативните количества, така и по отношение на тяхното разпределение в периоди с конкретни нужди от вода. Количеството валежи през есенния период на засяване – 1 септември – 31 октомври 2025 г. – е илюстрирано във фигура 1.

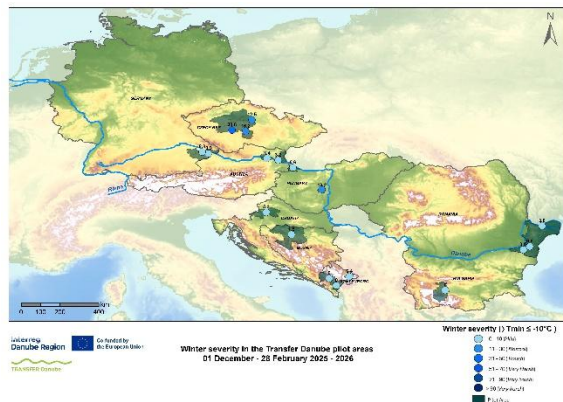
Фигура 1

На фигура 2 са представени валежите, записани през периода 1 юни – 31 август 2025 г., който съответства на периода на максимално потребление на вода от ненапоената реколта от царевица.

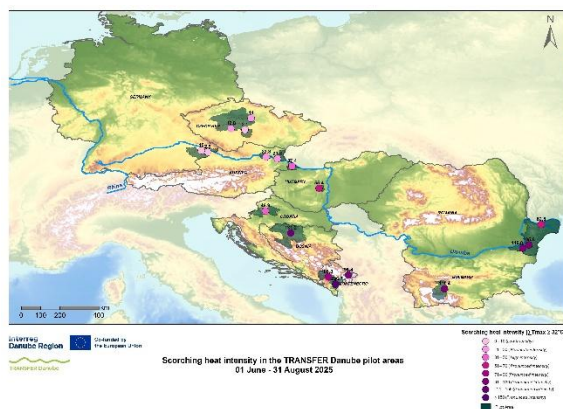

Фигура 2

Термичните ресурси също са съществен фактор за последователността на фазите на растеж и развитие на растенията. Температурните изисквания варират в зависимост от вида и фенологичната фаза, а достигането на определени термични прагове обуславя вегетативните процеси. В този смисъл анализът на индекса на суровите зимни условия ($\Sigma T_{\min.} \leq -10^{\circ}\text{C}$ / „единици замръзване“) за периода декември–февруари позволява оценка на условията за презимуване на пшеницата (фиг. 3), докато оценката на феномена „изгаряне“ (фиг. 4), основана на максимални температури на въздуха от поне 32°C през периода юни–август, позволява оценка на важен рисков фактор за културите от зимна пшеница и царевица.

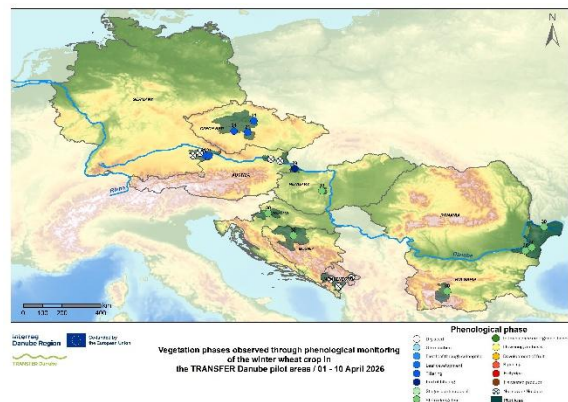
Фигура 3

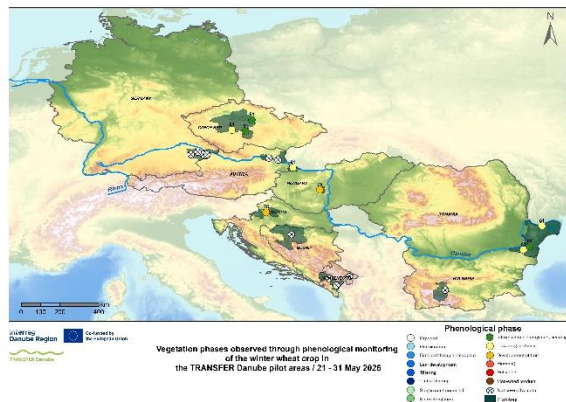
Фигура 4

Фенологичните наблюдения в пилотните райони по проект TRANSFER Danube се извършват с помощта на разширената скала BVCH (Biologische Bundesanstalt, Bundessortenamt and Chemical industry), която представлява стандартизирана система, предназначена за еднообразно описание на фенологичните етапи на растеж в жизнения цикъл на културите – от покълването до образуването и удължаването на стъбло, цъфтежа, натрупването на зърното и стареенето. Консорциумът извършва фенологични наблюдения в пилотните райони на всеки 10 дни, като регистрира фенологичните фази на

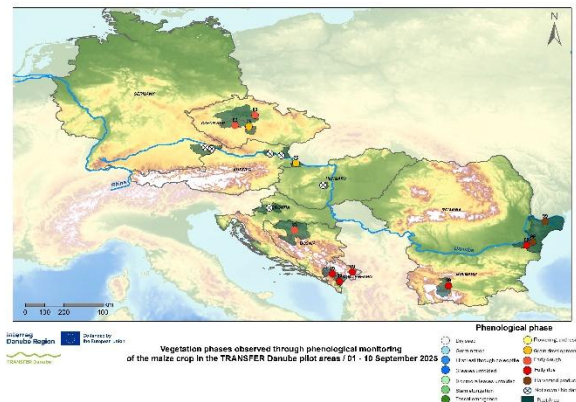
културите зима пшеница (фигури 5–8) и царевица (фигури 9–11).

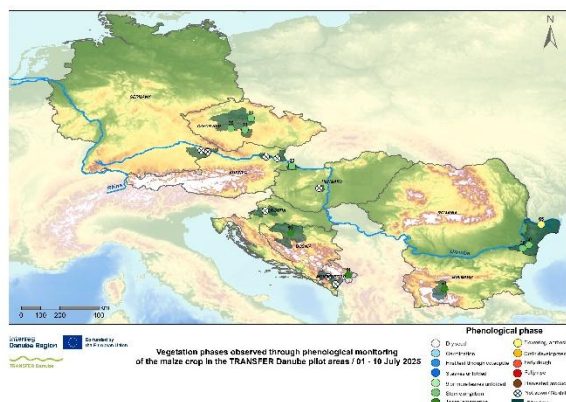
TRANSFER Danube

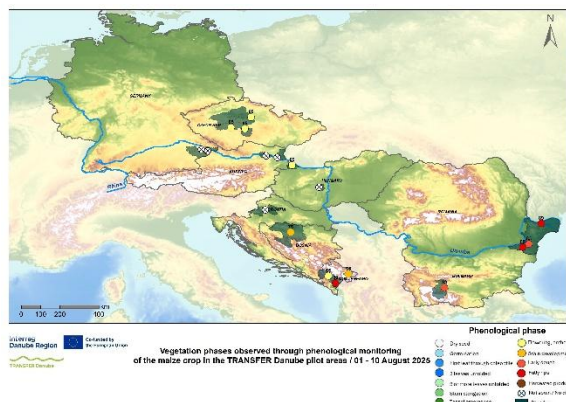
Фигура 8

Фигура 11

Фигура 9

Фигура 10

Ниските валежи, суровите зимни условия и жегата могат да окажат неблагоприятно въздействие върху зимната пшеница и царевицата, като предизвикат воден и температурен стрес, забавят развитието на културите и намаляват тяхната устойчивост, което в крайна сметка води до загуби на реколта. Тези параметри се наблюдават в рамките на проект TRANSFER Danube, за да се оцени въздействието на ключовите агроклиматични рискове върху зимната пшеница и царевицата, да се подпомогне идентифицирането на райони, уязвими към воден и температурен стрес, и да се осигури основа за навременни, основани на климатичните данни, мерки за адаптация в Дунавския регион.

Новини от Чехия

Отзиви на заинтересовани лица определят съдържанието на Каталог с добри практики

Дата: 18 Септември 2026 г.
Локация: Зноймо, Чехия

Анализирани бяха общо 85 въпросника от четири събития със заинтересовани лица в Румъния, Австрия и Чехия. Едно от тези събития се състоя в Зноймо, Чехия, на 25 ноември 2025 г., където предимно малки, силно ангажирани земеделски стопани обсъдиха предизвикателствата, свързани с климата, и бъдещото съдържание на Каталога с добри практики.

Резултатите показват силно търсене на практическа и ориентирана към вземането на решения информация. Заинтересованите лица подчертаха важността на информацията за ползите, икономическите аспекти и потенциалните рискове на отделните

практики, както и за изискванията към оборудването и приложимостта за конкретни почвени и климатични условия.

Сушата и горещите вълни се очертаха като важни предизвикателства, свързани с климата, докато подобряването на почвената структура и задържането на вода се наредиха сред най-приоритетните теми на разговор. Разходите за реализация, наличността на техника и несигурността относно очакваните ползи бяха посочени като важни пречки пред въвеждането на нови практики. От друга страна, обучението и демонстрациите, препоръките от други земеделски стопани и възможностите за директно изпробване на практиките бяха сред най-силните фактори, насърчаващи въвеждането им.

Резултатите подчертават също така важността на приложимост. Разликите в почвените и климатичните условия бяха определени като основното ограничение за пренасянето на успешни практики между регионите. Затова бъдещият Каталог трябва да обяснява не само в какво се състои дадена практика, но и къде е подходяща и при какви условия може да бъде успешно приложена или адаптирана.

Обратната връзка от заинтересованите лица ще предостави пряк принос за оформянето на съдържанието, тематичните приоритети, структурата и представянето на Каталога за добри практики от проект TRANSFER Danube, подкрепяйки неговото развитие като практически инструмент за подпомагане на вземането на решения и за пренос на знания в селското стопанство в целия Дунавски регион.

Комуникационни канали

Проектът включва добре балансирана комбинация от партньори от няколко основни сектора: публични власти (местни, регионални и национални), изследователски институции, неправителствени организации, метеорологични и екологични агенции. Заедно ние представляваме разнообразни гледни точки на широк кръг от заинтересовани лица и интереси, като предоставяме компетентни знания и опит в областта на климатичните промени, селското стопанство и разработването на политики. Партньорството се характеризира със силен международен характер, обхващащ девет държави и единадесет организации в рамките на програма „ИНТЕРРЕГ VI-Б Дунавски регион 2021-2027“, като по този начин осигурява добро географско и културно покритие и съответното внимание към проблемите и нуждите на широк спектър от институционални структури и организации от европейските държави.

Национална Метеорологична
Администрация (NMA) –
водещ партньор, Румъния

<https://www.meteoromania.ro>

„Сенсум“ LTD (SENSUM),
Хърватия

<https://sensum.hr>

Европейско сдружение за
териториално сътрудничество
с ограничена отговорност
„Раба-Дуна-Ваг“ (RDV EGTC),
Унгария

<https://rdvegtc.eu>

Щутгартски Университет (IWS),
Германия

University of Stuttgart
Germany

<https://www.uni-stuttgart.de>

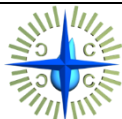
Агенция за развитие на
Централен Дунав (CDDA),
Унгария

CENTRAL DANUBE
DEVELOPMENT AGENCY
NONPROFIT LTD.

<https://kdmfu.hu>

Хидрометеорологична служба
на Република Сръбска (RHMZ
RS), Босна и Херцеговина

<https://rhmrzs.com>

Сдружение „Център за
устойчивост и икономическо
развитие“ (ЦУИР), България

<https://cseg.eu>

Чешки университет по
природни науки в Прага
(CULS), Чешка република

<https://www.czu.cz/en>

Университет „Иштван Сечени“
(SZE), Унгария

<https://www.uni.sze.hu>

Институт по
хидрометеорология и
сеизмология (IHMS), Черна
гора

<http://www.meteo.co.me>

Университет по природни
ресурси и биологични науки,
Виена (BOKU), Австрия

<https://boku.ac.at/en/oekb/wald>

ИСКАТЕ ЛИ ДА СТАНЕТЕ ЧАСТ ОТ TRANSFER Danube И ДА НАУЧИТЕ ПОВЕЧЕ?

Абонирайте се за нашия информационен бюлетин чрез уебсайта на проекта:
<https://interreg-danube.eu/projects/transfer-danube>

РЕДАКЦИЯ

За повече информация или новини от проекта, моля, свържете се с:

Г-н Георги Симеонов | georgi.simeonov@cseg.eu

ПОСЛЕДВАЙТЕ НИ:

